

Šodien 18. septembrī Balvos darbu sāk Republikas bibliotēku novadpētniecības konferences „Lokālās kultūras nacionālās identitātes stiprināšanai” Uz Balviem, lai dalītos savās zināšanās un pieredzē, devušies vairāk kā 50 šīs jomas speciālisti un interesenti no visas republikas. Konferences dalībnieku vidū arī LNB direktors Andris Vilks, LNB Bibliotēku attīstības institūta direktors Andris Eglājs, LNB Letonikas un Baltijas centra vadītāja Kristīne Zaļuma un daudzi citi.

Konferenci atklās Balvu Novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis, LNB direktors Andris Vilks un Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule.

Pēc tam ar citādi latvisko – latgalisko – mūs iepazīstinās vairāki pētnieki. To vidū Rēzeknes Augstskolas zinātņu prorektore un Humanitāro zinātņu katedras vadītāja Dr.philol. Ilga Šuplinska, kas stāstīs par latgaliešu valodas lomu, nozīmi un funkciju mūsdienās.

Latgales Pētniecības institūta direktors Dr.hist. Henriks Soms un LNB direktors Andris Vilks runās par albumu „Terra Mariana” (Marijas zeme), kas ir krāšņs, ilustrācijām bagāts 1888.gadā Vatikānā no Baltijas nogādāts izdevums, kurš tika pasniegts kā dāvana pāvestam Leonam XIII priesterības 50 gadu jubilejā, un vēstija par kristīgās ticības izplatīšanos Latvijā un Igaunijā - kādreizējā Livonijā, ko mēdz dēvēt par Marijas zemi (Terra Mariana).

Tajā atrodams bagātīgs vizuālais un tekstuālais materiāls par Livonijas 800 gadu vēsturi - par tās pilīm, pilsdrupām, baznīcām, senu dižciltīgu dzimtu ģerboņiem. Zināms, ka dāvanas sagatavošanas iniciatīva piederējusi gleznotājai un filantropi Marijai Pšezdeckai (Maria Przezdziecka, 1823-1890) no Tizenhauzenu dzimtas. Viņa iesāka albuma sagatavošanu, savāca pirmos naudas līdzekļus, bet nezināmu iemeslu dēļ darbs apstājās. Turpmāk to uzņēmās pazīstamais Latgales baltvācu barons, publicists, vēsturnieks, etnogrāfs, folklorists, izdevējs un latgaliešu laicīgās literatūras nodibinātājs Gustavs Manteifelis, kas ir dzimis Dricānu pagastā. Savus mūža pēdējos desmit gadus viņš ir pavadījis Bonifacovas muižā, kas atradās netālu no Balviem – Balvu novada Bērzpils pagastā. Vairāk informācijas par šo izdevumu dzirdēsiet konferencē.

Dzejniece Anna Rancāne dalīsies savās pārdomās un vērojumos par Latgali un latgalisko, skaidrojot, kas tad īsti ir „Salauztais spogulis”.

Dienas noslēgumā Balvu Novada muzeja direktore Iveta Supe kopā ar konferences dalībniekiem dosies pastaigā pa Balvu pilsētu, tādējādi iepazīstinot viesus ar tās ievērojamākajiem apskates objektiem. Kam sekos arī Ziemeļlatgales reģiona tradīciju izpēte, dodoties tālāk uz Viļaku iepazīt psalmu dziedāšanas tradīcijas kopā ar Upītes etnogrāfisko ansambli, uz Balvu novada Briežuciema pagastu iepazīt aušanas mākslu, uz Rugāju novada Lazdukalna pagastu aplūkot „Saipetnieku” saimnieka Andreja Stablenieka senlietu kolekciju.

Konference darbu turpinās 19. septembrī, kad pieredzē dalīsies Balvu, Gulbenes, Rēzeknes, Ludzas, Rēzeknes, Bauskas un citu bibliotēku speciālisti.